

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสถานภาพของโปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเปรียบเทียบสถานภาพของโปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของโรงเรียนระดับจังหวัดกับระดับอำเภอ ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านบริหารและการดำเนินการ ด้านสนาม อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการสอนผลศึกษาในชั้นเรียนและการจัดการผลศึกษาพิเศษ ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน และด้านการจัดกิจกรรมผลศึกษาเพื่อนันทนาการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 73 โรงเรียน เป็นโรงเรียนระดับจังหวัด 20 โรงเรียน และโรงเรียนระดับอำเภอ 53 โรงเรียน

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้เกณฑ์การประเมินสถานภาพของโปรแกรมผลศึกษาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ประเมินโรงเรียนต่าง ๆ ทั้ง 73 โรงเรียน

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่า "ที" (t - test) แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มโรงเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากร เป็นโรงเรียนสหศึกษาร้อยละ 91.78 โรงเรียนทวายล้วนร้อยละ 2.74 และโรงเรียนหญิงล้วนร้อยละ 5.48 แบ่งออกเป็นโรงเรียนระดับจังหวัดร้อยละ 27.40 และโรงเรียนระดับอำเภอร้อยละ 72.60 จำนวนครูพลศึกษาของแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนระหว่าง 6 - 10 คน คิดเป็นร้อยละ 72.60 จำนวนนักเรียนของแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนตั้งแต่ 1,501 - 2,000 คน คิดเป็นร้อยละ 28.77

2. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริหารและการดำเนินการ ด้านสนามอุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนและการจัดพลศึกษาพิเศษ ด้านการจัดการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียน ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน และด้านการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ 34.29, 51.09, 28.20, 30.96, 34.52 และ 10.96 หรือคิดเป็นร้อยละ 77.93, 71.96, 78.33, 86.00, 84.20 และ 73.07 ตามลำดับ เมื่อรวมทุกด้านของทุกโรงเรียนแล้วมีค่าเฉลี่ย 190.02 หรือคิดเป็นร้อยละ 78.20

3. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาด้านการบริหารและการดำเนินการ อยู่ในระดับดีมาก, ดี, ปานกลาง, พอใช้ และต่ำมาก มีจำนวน 2, 26, 38, 3 และ 4 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.74, 35.62, 52.05, 4.11 และ 5.48 ตามลำดับ

4. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาด้านสนาม อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับดีมาก, ดี, ปานกลาง, พอใช้ และต่ำมาก มีจำนวน 1, 8, 36, 25 และ 3 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.37, 10.96, 49.31, 34.25 และ 4.11 ตามลำดับ

5. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาด้านการจัดการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน และการจัด

การพลศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับดีมาก, ดี, ปานกลาง, พอใช้ และต่ำมาก มีจำนวน 5, 30, 24, 13 และ 1 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.85, 41.09, 32.88, 17.81 และ 1.37 ตามลำดับ

6. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาค้นการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน อยู่ในระดับ ดีมาก, ดี, ปานกลาง และพอใช้ มีจำนวน 26, 35, 11 และ 1 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.62, 47.94, 15.07 และ 1.37 ตามลำดับ

7. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาค้นการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน อยู่ในระดับ ดีมาก, ดี, ปานกลาง, พอใช้ และต่ำมาก มีจำนวน 26, 32, 10, 4 และ 1 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.62, 43.83, 13.70, 5.48 และ 1.37 ตามลำดับ

8. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาค้นการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการ อยู่ในระดับ ดีมาก, ดี, ปานกลาง, พอใช้ และต่ำมาก มีจำนวน 12, 22, 10, 24 และ 5 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.44, 30.13, 13.70, 32.88 และ 6.85 ตามลำดับ

9. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษารวมทุกด้าน อยู่ในระดับ ดีมาก, ดี, ปานกลาง, พอใช้ และต่ำมาก มีจำนวน 2, 28, 35, 7 และ 1 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.74, 38.36, 47.94, 9.59 และ 1.37 ตามลำดับ

10. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างโรงเรียนระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาด้านการบริหารและการดำเนินการ พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้คะแนนเฉลี่ยเพียง 34.29 หรือคิดเป็นร้อยละ 77.93 ถ้าเทียบตามเกณฑ์ที่ได้วางไว้ สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในค่านี้อยู่ในระดับ "ปานกลาง" เท่านั้น ซึ่งนับว่าการจัดโปรแกรมในค่านี้อย่างไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าหัวหน้าหมวดพลศึกษามียและครูในหมวดพลศึกษายังไม่เข้าใจถึงปรัชญาพลศึกษาดีพอ ทำให้มองไม่เห็นความสำคัญของหลักการต่าง ๆ นอกจากนี้การมีส่วนร่วม การวางโปรแกรม การรับผิดชอบโปรแกรมของหมวดวิชาพลศึกษามีย ครูภายในหมวดทุกคนควรจะต้องมีส่วนรับผิดชอบวางแผนและดำเนินการร่วมกัน ไม่ควรที่จะดำเนินการเพียงคนเดียว หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพราะถ้าการดำเนินการพลศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จก็จะมีผลทำให้ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษาอีกด้วย ดังที่ วรรคักดิ์ เพียรชอบ (2523: 31) กล่าวว่า "ครูพลศึกษาสามารถจัดโปรแกรมพลศึกษาโดยให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการพลศึกษามาก วิชาพลศึกษาก็จะเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญต่อครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองก็จะเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา และต้องการสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา แต่ถ้าวางโปรแกรมพลศึกษากลับตรงกันข้ามจากที่กล่าวมานี้ แม้ว่าวิชาพลศึกษาจะเป็นวิชาหนึ่งที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรก็ตามทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ก็คงไม่สนับสนุนให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนเท่าที่ควรต่อไป" นอกจากนี้ เรื่องเดียวกัน (หน้า 40) กล่าวว่า "ครูพลศึกษาเปรียบเสมือนนักการศึกษาคนหนึ่ง ซึ่งจะต้องเข้าใจในหลักการและปรัชญาการศึกษาที่ถูกต้อง และมีความรู้ความเข้าใจในความมุ่งหมาย ขอบข่าย หลักการ วิธีการ เทคนิค และทักษะต่าง ๆ ในวิชาพลศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ทางพลศึกษาได้เป็นอย่างดี และถูกต้องอย่างแท้จริง" ผู้วิจัยเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาเป็นอีกหนึ่งที่ทำหน้าที่เหมือนกับผู้บริหารหรือนักการศึกษา ซึ่งจะต้องมีความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว ซึ่งถ้าหากหัวหน้าหมวดหรือแม้แต่วิชาพลศึกษาตามโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความรู้ความเข้าใจแล้ว การจัดโปรแกรมพลศึกษาด้านการบริหารและการดำเนินการก็จะมีระดับคะแนนตามเกณฑ์ที่น่าพอใจกว่านี้

2. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาค้นสนาม อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก-
 ความสะดวก พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียง-
 เหนือ ใต้คะแนนเฉลี่ยเพียง 51.09 คิดเป็นร้อยละ 71.96 เมื่อเทียบตามเกณฑ์ที่ได้
 วางไว้ นั้น สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในค่านี้อยู่ในระดับ "ปานกลาง" เท่านั้น
 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการพลศึกษา
 จึงจัดสรรงบประมาณให้ไม่เพียงพอต่อการจัดสนาม อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก
 ต่าง ๆ เหล่านี้ให้เพียงพอได้ และอีกประการหนึ่งซึ่งสำคัญมากเช่นกัน คือ ครู
 พลศึกษา หัวหน้าหมวดขาดความศรัทธา เริ่มสร้างสรรในการคัดเลือกสิ่งที่มีให้เป็นประโยชน์
 อย่างเต็มที่ ขาดการซ่อมแซมอุปกรณ์บางอย่างที่อาจจะสามารถนำมาใช้งานได้อีก ซึ่ง
 ปัญหาเหล่านี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ศิลป์พงศ์ ศรีวุฒิ (2523: 111) พบว่า โรง-
 เรียนรัฐบาลมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครต่างประสบปัญหาทางค่านสนาม อุปกรณ์และ
 สิ่งอำนวยความสะดวก อีกทั้งงบประมาณ ซึ่งทางฝ่ายบริหารเองก็จัดสรรงบประมาณ
 ทางค่านน้อย และการวิจัยของ สุรพล ศรีพลประพันธ์ (2525: ง - จ) พบว่า
 โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 จำนวนครูพลศึกษา งบประมาณ โสภณัญญ
 กรณ์ และอุปกรณ์พลศึกษาไม่เพียงพอ ขาดสถานที่ทำควาสะอาดร่างกาย สถานที่ฝึก
 กิจกรรมในร่ม ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ขาดหนังสือและเอกสารทางพลศึกษาที่ใช้
 ประกอบการเรียนการสอน ครูพลศึกษาไม่ได้รับการนิเทศการสอน และมีงานพิเศษ
 มากเกินไป ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว การจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาจะให้
 ได้ผลดีและถูกต้องตามหลักการจัดและบริหารพลศึกษาในโรงเรียนนั้น ควรมีอัตราส่วน
 ของเนื้อที่โดยเฉลี่ย สนามกลางแจ้งเท่ากับ 4.17 ตารางเมตร ต่อ นักเรียน 1 คน
 และเนื้อที่ในร่ม 0.13 ตารางเมตร ต่อ นักเรียน 1 คน (สุคนธ์ ภูทอง 2516:34)
 ส่วนในค่านอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในแต่ละครั้ง ก็ควรจะเพียงพอ
 เช่น ประเภทลูกบอล, วอลเลย์บอล ควรมีจำนวน 1 ลูก ต่อ นักเรียน 2 คน หรือ
 กระบี่ 1 อัน ต่อนักเรียน 1 คน (วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ, บรรยายในวิชาการบริหาร
 พลศึกษา) และในเรื่องการจัดเครื่องอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเรียนพลศึกษา
 โรงเรียนก็ควรต้องจัดให้มีสิ่งต่อไปนี้ เช่น สถานที่ทำความสะอาดร่างกาย ที่ซักคิมน้ำ
 เป็นต้น ดังที่ วิลเลียม (William 1964: 423) ได้กล่าวว่า "ขอบข่ายของการ

บริหารหรือการจัดโปรแกรมผลศึกษาควรประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ โปรแกรม (Program) เครื่องอำนวยความสะดวก (Facilities) และ คำนบุคคลากร (Personnel)

3. สถานภาพของโปรแกรมผลศึกษา ด้านการจัดการสอนผลศึกษาในชั้นเรียนและการจัดการผลศึกษาพิเศษ พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้คะแนนเฉลี่ยเพียง 28.20 หรือคิดเป็นร้อยละ 78.33 ซึ่งเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ได้วางไว้แล้ว สถานภาพของโปรแกรมผลศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับ "ปานกลาง" เท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผลศึกษาภายในหมวดพลาณามย์ไม่เข้าใจในหลักการและวิธีสอนที่ถูกต้อง ขาดการติดตามวิทยากรที่ทันสมัย ขาดคู่มือ ขาดการค้นคว้าทางผลศึกษา ขาดความรับผิดชอบในการสอน และขาดการแนะนำจากศึกษานิเทศก์ ซึ่งจะเห็นได้จากการวิจัยของ สุรพล ศรีพลประพันธ์ (2525: 102) ซึ่งพบว่า ครูผลศึกษาไม่เข้าใจในหลักการและวิธีการสอน และไม่ได้รับการนิเทศการสอนจากผู้เชี่ยวชาญ หรือจากการวิจัยของ สุพรรณ จิตต์ภักดี (2523: 9-9) ซึ่งพบว่าครูผลศึกษาไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามหลักสูตร มักเรียนมากเกินไป ขาดหนังสือตำราที่ใช้ในการเรียนการสอน ขาดงบประมาณ ขาดความร่วมมือจากคณะครูผู้บริหารไม่สนับสนุน ครูผลศึกษามีจำนวนน้อย ขาดสถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย สถานที่ฝึกกีฬาในร่ม อุปกรณ์ไม่เพียงพอ และศึกษานิเทศก์ก็ไม่เคยให้คำแนะนำช่วยเหลือครูผลศึกษาเลย ผู้วิจัยมีความเห็นเช่นเดียวกับ บุญสม มาร์ติน (2520: 1) ว่า "การผลศึกษาและการกีฬาในโรงเรียนนั้นเป็นของจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องให้มีการเรียนการสอนขึ้นอย่างเท่าเทียมกับการเรียนการสอนวิชาการด้านอื่น ๆ เพราะสิ่งทั้งหลายที่พวกเขาได้เรียนรู้ไปนั้น จะเกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของเขา ดังนั้นทุกคนจะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาและการพัฒนาของเด็กในโรงเรียนจะต้องยอมรับและเข้าใจเสียแต่แรกว่า การผลศึกษาและการเล่นกีฬานั้นเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องปฏิบัติ และนำเอาประสบการณ์นี้ไปใช้ปฏิบัติตลอดชีวิตของตนเอง" ฉะนั้นครูผลศึกษาควรจะต้องมีการเตรียมแผนการสอน อุปกรณ์การสอน และใช้วิธีสอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

4. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียน พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียง-เหนือ ได้คะแนนเฉลี่ย 30.96 หรือคิดเป็นร้อยละ 86.00 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในค่านี้อยู่ในระดับ "ดี" ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็น เพราะว่าการแข่งขันกีฬาเป็นกิจกรรมที่ท้าทาย, สนุกสนาน และเป็นกิจกรรมที่ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียน เป็นที่สนใจของครูและนักเรียนมากกว่าด้านอื่นๆ ก็ได้ การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนนั้น จำเป็นที่จะต้องจัดควบคู่กับการเรียนการสอน พลศึกษาในชั้นเรียน ทั้งนี้ก็เพราะว่าจะได้นำเอาสิ่งที่เรียนรู้ในชั้นเรียนมาใช้ในการปฏิบัติจริงได้ ดังนั้นการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนจึงเปรียบเสมือนห้องปฏิบัติการของการสอน พลศึกษาในชั้นเรียน ดังความมุ่งหมายที่สรุปไว้ต่อไปนี้

- 1) เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนมาแล้ว ในชั่วโมงเรียน มาใช้เพื่อออกกำลัง และความสนุกสนานในสภาพการแท้จริง
- 2) เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสทดสอบความสามารถของตนเองกับเพื่อนร่วมชั้นหรือเพื่อนร่วมโรงเรียน
- 3) เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้กับชีวิตจริงได้
- 4) เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในการกีฬา และการออกกำลังกาย
- 5) เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ 2523: 21)
- 6) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคมของผู้ได้รวมกิจกรรม (William 1964: 255 - 256)

5. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่าง โรงเรียน พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียง-เหนือ ได้คะแนนเฉลี่ย 34.52 หรือคิดเป็นร้อยละ 84.20 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ได้วางไว้แล้วนั้น สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในค่านี้อยู่ในระดับ "ดี" ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ความสัมพันธ์กันระหว่างการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

และที่หาระหว่างโรงเรียน กล่าวคือหลังจากที่ทางโรงเรียนได้ทำการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนแล้ว ก็จัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นที่ฬาที่สอนตามชั้นต่างๆ ตามหลักสูตร เมื่อจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนเสร็จแล้วก็จะคัดเลือกนักกีฬาเพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนเข้าแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน ซึ่งนักเรียนให้ความสนใจและร่วมมือเป็นอย่างดีมาก อีกทั้งทางโรงเรียนต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สนับสนุนโครงการนี้มาก ดังจะเห็นได้จากการมีการฝึกซ้อมเตรียมทีมกันเป็นเวลานาน บางโรงเรียนถึงเป็นเดือน ๆ บางโรงเรียนก็มีการเก็บตัวนักกีฬา เป็นต้น คณะแผนกเสี๋ยในค่านนี้จึงอยู่ในเกณฑ์ที่ค้ำหน้าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนที่ควรจะเป็นดังต่อไปนี้คือ

- 1) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถทางการกีฬาให้สูงขึ้นตามศักยภาพของตนเอง
- 2) ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในสภาพการแข่งขันที่แท้จริง
- 3) ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กีฬาเพื่อพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม
- 4) ให้นักเรียนมีความสามัคคี และจงรักภักดีต่อโรงเรียน (วรศักดิ์ เพียรชอบ 2523: 22)

6. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการ พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้คะแนนเฉลี่ย 10.96 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.07 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ได้อ้างไว้แล้ว สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในค่านนี้อยู่ในระดับ "ปานกลาง" ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูพลศึกษามองไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการ ซึ่งแท้จริงแล้วมีความสำคัญเหมือนกับโปรแกรมอื่น ๆ จึงควรจัดให้มีขึ้นพร้อม ๆ กัน เพราะว่าโปรแกรมนี้จะส่งเสริมให้นักเรียนได้นำความรู้และทักษะไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองในเวลาว่างตามคำสั่ง ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520 ในหมวดที่ 6 ข้อ 51 ที่ว่า "รัฐพึงจัดการพลศึกษาในทุกระดับการศึกษา และพึงจัดให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย เพื่อเสริมสร้างและให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของลวรกีฬา สุขภาพ อนามัย และ

กิจกรรมการพักผ่อน" (กระทรวงศึกษาธิการ 2520: 18) นอกจากนี้ครูพลศึกษาอาจไม่มีช่วงเวลาพอที่จะจัดกิจกรรม หรือครูพลศึกษามีงานมากเกินไปไม่สามารถจัดกิจกรรมนั้นหนากราวให้ได้

เมื่อพิจารณาจำนวนโรงเรียนที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา อยู่ในระดับต่าง ๆ คือ ดีมาก, ดี, ปานกลาง, พอใช้ และต่ำมาก ตามเกณฑ์ที่ได้วางไว้ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีโรงเรียนที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาอยู่ในระดับ "ดีมาก" ร้อยละ 2.74 เท่านั้น มีโรงเรียนที่อยู่ในระดับ "ดี" ร้อยละ 38.36 อยู่ในระดับ "ปานกลาง" ร้อยละ 47.94 อยู่ในระดับ "พอใช้" ร้อยละ 9.59 และอยู่ในระดับ "ต่ำมาก" ร้อยละ 1.37 ซึ่งตามความจริงแล้วทุกโรงเรียนควรมีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาอยู่ในระดับ "ดี" เป็นอย่างน้อย

การเปรียบเทียบสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างโรงเรียนระดับจังหวัดกับโรงเรียนระดับอำเภอไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า โรงเรียนระดับจังหวัดและโรงเรียนระดับอำเภอมีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาเหมือนกันซึ่งแสดงว่าผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดพลานามัย และครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับจังหวัดและระดับอำเภอได้ให้ความสนใจ และสนับสนุนการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับเดียวกัน ซึ่งตามความเข้าใจของบุคคลทั่วไปมักจะเข้าใจว่าโรงเรียนระดับจังหวัดควรมีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาคือว่าโรงเรียนระดับอำเภอเพราะมีจำนวนนักเรียนมากกว่า จำนวนครูพลศึกษามากกว่า งบประมาณได้มากกว่า ก็ย่อมจะทำให้สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาคือว่าตามไปด้วย แต่เมื่อทำการวิจัยออกมาแล้วปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธความเข้าใจของคนทั่วไปอย่างสิ้นเชิง

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาควรจะเห็นความสำคัญของโปรแกรมผลศึกษาทุก ๆ ด้าน และควรที่จะปรับปรุงสถานภาพโปรแกรมผลศึกษาทุก ๆ ด้าน อย่างน้อยให้อยู่ในระดับ "ดี" แต่ถ้าด้านใดจัดอยู่ในระดับ "ดี" แล้ว ก็ควรปรับปรุงให้อยู่ในระดับ "ดีมาก" สำหรับโรงเรียนที่จัดอยู่ในระดับ "ปานกลาง", "พอใช้" หรือ "ต่ำมาก" ควรจะมีการปรับปรุงโปรแกรมผลศึกษาให้ขึ้นมาอยู่ในระดับ "ดี" หรือ "ดีมาก" อย่างรีบด่วน เช่น จากการศึกษาวิจัยจะเห็นได้ว่าสถานภาพของโปรแกรมด้านผลศึกษาในด้านที่ควรจะต้องทำการปรับปรุงคือ ด้านบริหารและการดำเนินการ ด้านสนาม อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการจัดการสอนผลศึกษาในชั้นเรียนและการจัดผลศึกษาพิเศษ รวมทั้งด้านการจัดกิจกรรมผลศึกษาเพื่อนันทนาการ เป็นต้น

2. ศึกษาพิเศษหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ควรจะหมั่นดูแลอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมตลอดสำหรับผู้รับผิดชอบโปรแกรมผลศึกษา โดยอาจจะศึกษาจากเกณฑ์การประเมินสถานภาพโปรแกรมผลศึกษาจากการวิจัยนี้ เพื่อที่จะให้บุคคลเหล่านี้ดำเนินงานได้ตรงตามเป้าหมาย และหลักการของการผลศึกษาอย่างแท้จริง

3. ครูผลศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาควรจะหมั่นศึกษาหาความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการดำเนินงานของตนให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา และควรใช้เกณฑ์การประเมินสถานภาพโปรแกรมผลศึกษาจากการวิจัยนี้ เพื่อประเมินสถานภาพของโปรแกรมผลศึกษาของแต่ละโรงเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานภาพของโปรแกรมผลศึกษาให้ดีขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรรักษาสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
และอุดมศึกษาต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย